

דהק' על הא דחוקצין בר"ה גם תקיעות דהן מדרבנן והרי עובר משום כל חוסיף וכי דאפי' לאו זימניה כיון דמחברין לשם מצוה עובר משום כל חוסיף.

ונראה דמאן נמי ליכא ראי'. די"ל דלגבי כל חוסיף הגדר שונה. דשלא בזמנו, אינו עובר כל חוסיף רק אם עושה המצוה בסתמא כמתעסק ללא כל כונת מצוה, אבל אם עושה הדבר לשום מצוה, אף דפטור, זה הוי גזיה"כ דעובר על כל חוסיף. א"כ אם עושה לשם מצוה דרבנן, לא נחשב דהוא כמתעסק, אלא כעושה לשם מצוה, דהא מה"ח חייב לשמוע בקול חכמים, ואם מכרין לשום מצוה דרבנן, לכאורה נקרא דעושה לשם מצוה ועובר כל חוסיף, וזה מה שהק' הראשונים שם, ועי' מה שחירצו בחוס' ובראשונים על קושיא זו. אבל לגבי קיום מצוה בזמנה אם חייב מה"ח, חייב לכרין לקיים מצוה מה"ח, ואם כיון רק לקיים מצוה מדרבנן, עובר על כל חגורע וכוונתה אינה טובה, כמו שכי' הרמב"ם והרמב"ן, דאומר על דרבנן דהוא מה"ח עובר על כל חוסיף וכן להפך. ורי' עור להלן מש"כ מס' שפע חיים.

ז.

לכן נראה דלמעשה ודאי יש לכרין דרברי הבכורי יעקב במצוה דאיכא מחלוקת אי היא מה"ח או מדרבנן, בכונת ספק או דאורייתא או דרבנן.

כעין זה בכונת ספק, מצינו במ"ב סי' ל"א סק"ח בענין הנחת תפילין בחוה"מ דאיכא מחלוקת אי חייבים, דמש"ה יש המניחים מספק כלא ברכה, ודי"ל: גם קודם ההנחה יחשוב בדעתו אם אני מחוייב אני מניחן לשם מצוה ואם לא, אין אני מניחן לשם מצוה, ובה צא יד"ח לכונ"ע, דאף להסוברים דחוה"מ אינו זמן תפילין, אינו עובר על כל חוסיף כיון שאינו מכרין בהנחתם לשם מצוה ודאי.

ולענין מה שהורה הבכורי יעקב בכונת מצ' לולב כל ז' בירושלים, יש נ"מ גם לגבי מצוות אחרות הנהגות בזה"ז, דלגביהן יש מחלוקת פוסקים אם חיוכן מן התורה או רק מדרבנן. ונביא כאן רק דוגמא אחת לענין מצוות ספירת העומר, דהזכר גם בחלקה יואב דהובא לעיל, דבה"ז הוא מדרבנן לרוב הפוסקים (מ"ב סי' תפ"ט סק"ד) ולכן יוצאים יד"ח גם בספר בבין השמשות דספיקא דרבנן לקולא, אלא שהמודקקים אינם סופרים עד צאת הכוכבים וכן ראוי לנהוג (שו"ע או"ח סי' תפ"ט ס"ב), ובמ"ב שם: ר"ל דמצד הדין היה אפשר להקל לספור משתחשך אף קודם צה"כ דבה"ש הוא ספק לילה ואולינן לקולא בספק דרבנן בספירה בזה"ז שהוא מדרבנן לרוב"פ. אלא דמ"מ אינו נכון להכניס עצמו לספק לכתחילה, ולהכי המדקדקים ממתינים עד צה"כ שהוא ודאי לילה, וכן ראוי